

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de opvolgingsdoorlichting van KOGEKA 2 te GEEL

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	116855-116871-123687-123661-30494
Instellingsnummer	116855
Instelling	KOGEKA 2
Directeur	Hilde VAN DE VLIET
Adres	Technische-Schoolstraat 52 - 2440 GEEL
Telefoon	014-57.85.50
Fax	014-57.85.51
E-mail	sintjozefinstituut@kogeke.be
Website	http://www.sjgeel.be
Bestuur van de instelling	K.S.O. Geel-Kasterlee (KOGEKA)
Adres	Technische-Schoolstraat 52 - 2440 GEEL
Scholengemeenschap	SGKSO KOGEKA
Adres	Technische-Schoolstraat 52 - 2440 GEEL
CLB	Vrij CLB Kempen
Adres	Korte Begijnenstraat 18 - 2300 TURNHOUT
Dagen van het opvolgingsbezoek	08-05-2015
Einddatum van het opvolgingsbezoek	08-05-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	08-05-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Marie-Rose VAN NOOTEN
Teamleden	Erik DE BOU, Elly DE KEYSER, Erwin HUYBREGHTS, Ingrid VAN CAUTER

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 HISTORIEK	4
2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN).....	4
3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?	4
3.1 Hout in tso tweede graad en derde graad in de studierichting Houttechnieken (leerplannen D/2013/7841/028 en D/2013/7841/043)	4
3.2 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2012/7841/061)	6
4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG	8

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de opvolgingsdoorlichting van de school door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Als de school bij een doorlichting een beperkt gunstig advies kreeg, volgt na de periode, vermeld in het advies, een opvolgingsdoorlichting. Tijdens een opvolgingsdoorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de bij de voorgaande doorlichting vastgestelde tekortkomingen voldoende werden geredimeerd.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een (opvolgings)doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de school karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de school
- proces: initiatieven die de school neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de school met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

Tijdens het opvolgingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

De opvolgingsdoorlichting resulteert in een opvolgingsverslag dat bestaat uit een concluderend gedeelte en een advies.

Het concluderende gedeelte omvat de conclusies van de opvolging.

Het opvolgingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan twee adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve opvolgingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 HISTORIEK

Het vorige doorlichtingsbezoek vond plaats van 19-03-2012 tot 23-03-2012 en werd afgesloten met een beperkt gunstig advies. Vanaf 01-04-2015 moet de school kunnen aantonen dat tekort(en) die aan de basis lagen van dit advies, in voldoende mate werden geredieerd. Dit verslag beschrijft in welke mate de school daarin is geslaagd.

2 TE REMEDIEREN TEKORT(EN)

- de erkenningsvoorwaarde '**voldoen aan de onderwijsdoelstellingen**'

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 BSO Hout		TV/PV Hout
Graad 2 TSO Houttechnieken		TV mechanica, TV/PV Hout
Graad 3 BSO Houtbewerking		hout, meubelmakerij, PV/TV stage hout, schrijnwerkerij
Graad 3 TSO Houttechnieken		stage, TV hout/mechanica/elektromechanica

3 ZIJN DE TEKORTEN GEREMEDIEERD?

3.1 Hout in tso tweede graad en derde graad in de studierichting Houttechnieken (leerplannen D/2013/7841/028 en D/2013/7841/043)

Voldoet

De leerplanrealisatie is voldoende. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Bij de vorige doorlichting van 19-03-2012 tot en met 23-03-2012 werden inhoudelijk diverse hiaten vastgesteld. Het niet-diepgaand bewaken van de eigenheid van het opleidingsprofiel en de onveilige toestand aan meerdere machines in de werkplaats waren de aanleiding voor het voorbehoud. De leerplandoelstellingen van dit specifiek gedeelte werden in onvoldoende mate gerealiseerd. Om de vakkeninhoud vorm te geven werd er te weinig gereflecteerd over het profiel van deze techniekenopleiding en werden de leerplandoelstellingen onvoldoende doorgrond om een behoorlijk niveau na te streven. Het 'analyseren' van schrijnwerk-, meubel- en interieurconstructies, ook tijdens de praktijkles, werd in beide graden niet als een essentiële toepassingsvorm aangewend om de leerlingen tot inzichten te brengen en om verdieping te geven. De leerlingen werden zelden uitgedaagd om zoekstrategieën op te starten en om creatieve en innoverende vernieuwingen in de concepten te brengen. Het proefondervindelijk onderzoeken van constructies, verbindingen-, bevestigings- en afwerkingstechnieken was te oppervlakkig uitgewerkt. De bereikte competenties van de individuele leerling kenden te weinig diepgang en waren soms moeilijk aantoonbaar. Hierdoor waren de verschillen van bepaalde leerstofdelen en vooral van de praktijkoefeningen met het beroepsonderwijs eerder vaag.

In een aantal projecten was wel een aanzet van integratie terug te vinden, maar de inhouden van 'machines', 'werkmethode', 'evaluatie', 'constructie' en 'tekenen' waren dikwijls te zwak ingevuld. Soms ontging de aandacht voor de stabiliteit, de ergonomie en de vormgeving van de uitvoering. De projecten op schaal bemoeilijkten het inschatten van ware grootteverhoudingen en hadden geen functionele eindbestemming.

De leerplandoelstellingen van het vak TV mechanica in de tweede graad werden

niet geïmplementeerd binnen het kader van de hoofddoelstelling. Dit betekende dat de link met concrete situaties en toepassingen binnen de wereld van de houtverwerkende nijverheid nauwelijks werd opgenomen tijdens het lesgebeuren en helemaal niet in het aangereikte cursusmateriaal.

De cursus machineleer, met sterk verouderde veiligheidsinstructiekaarten, was dringend aan vernieuwing toe. Het vak stijlleur bracht vooral een terugblik op de courante kunststijlperiodes, maar gaf weinig inhoud over recente interieurinrichtingen en architecturale tendensen. De integratie van duurzame constructiesystemen zat in een aanvangsfase. Bij de zelfgemaakte cursussen ontbrak uniformiteit.

De geïntegreerde proef beperkte zich tot het uitwerken van een dossier. De opdrachtomschrijving was niet opgenomen en veelal ontbrak diepgang. Een link met een praktijkrealisatie werd niet gemaakt. De geïntegreerde proef bracht geen totaalbeeld van het opleidingsprofiel. Het geven van een meerwaarde aan de blokstages voor een techniekenrichting werd niet onderzocht. Het stagemapje bevatte onder 'eigen verwachtingen' weinig stimulerende elementen voor de leerlingen en de stageactiviteiten waren te algemeen geformuleerd.

Tijdens de opvolgingscontrole stelt de onderwijsinspectie vast dat de implementatie van de leerplandoelstellingen grotendeels verloopt volgens de visie van de leerplannen. De beide structuuronderdelen brengen voldoende basiselementen aan van de binnen- en buitenschrijnwerker, de interieurbouwer, de meubelmaker en de machinaal houtbewerker. De leerplandoelstellingen worden volgens het gestelde beheersingsniveau evenwichtig aangeboden. Binnen de cluster 'onderzoek' maakt de leerling al onderzoekend kennis met de materialen, constructies en uitvoeringsmethoden. De klemtoon ligt, vooral in de derde graad, op hedendaagse projecten. Er is aandacht voor het gebruik van diverse materialen. De CAD/CAM/CNC-technologieën (Computer Aided Design, Computer Aided Manufacturing, Computer Numeric Control) zijn ingeburgerd in de opleiding. Er is aandacht voor het introduceren van de principes van duurzaam wonen en bouwen. Binnen de cluster 'organisatie' gaat voldoende aandacht naar het veilig inrichten van de werkomgeving. De cluster 'Toegepaste wetenschappen' krijgt echter nog steeds een theoretische invulling. In de derde graad komen de leerplandoelstellingen voor theorie en praktijk nog te weinig geïntegreerd aan bod.

De leerlingen gaan in de derde graad twee weken op stage. De geplande stageactiviteiten zijn gelinkt met de leerplandoelstellingen. Het bondig verslag dat de leerlingen brengen over de uitgevoerde activiteiten is zinvol. De geïntegreerde proef is representatief voor het profiel van de opleiding.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De infrastructuur van de leslokalen voldeed tijdens de doorlichting, doch de materiële middelen voldeden niet. Een groot deel van de conventionele machines waren verouderd en beantwoordden niet aan de vigerende veiligheidsregelgeving. Van sommige in dienst gestelde machines ontbraken de basisveiligheden. Hierdoor konden tal van doelstellingen slechts gedeeltelijk of niet bereikt worden. De loopzones waren niet afgebakend en op een paar plaatsen ontbraken de veiligheidsinstructiekaarten. Het veilig aanleren van de elementaire houtbewerkingsmachines in de tweede graad gebeurde niet in een rustige omgeving zodat de aandacht van de leerlingen verloren ging.

Het vaklokaal straalde geen krachtige leeromgeving uit, om de lessen aanschouwelijk te brengen. De inrichting maakte het moeilijk om eenvoudige proeven over de fysische eigenschappen van het hout uit te voeren. Er was geen mogelijkheid om spuittechnieken toe te passen. Eveneens was er in de aparte lokalen voor de vakken TV elektriciteit te weinig en voor TV mechanica geen didactisch materiaal voorzien.

Bij de opvolging beschikt de school over voldoende leermiddelen en aangepaste uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. De school heeft in het houtatelier een aantal machines vernieuwd. De basisveiligheden aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn ter beschikking. De loopzones in de machinezalen zijn afgebakend. De school beschikt over ruime werkplaatsen met de nodige materialen en gereedschappen om het werk kwaliteitsvol uit te voeren. De klaslokalen en werkplaatsen werden opgeruimd en opnieuw heringericht. Het uitvoeren van eenvoudige proeven om inzicht te verwerven in de fysische eigenschappen van hout gebeurt in een aparte ruimte.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Bij de vorige doorlichting was de evaluatiepraktijk een combinatie van gespreide evaluatie aangevuld met examenperioden. Doorgaans waren de toets- en examenvragen beperkt afgestemd op de leerplandoelstellingen. Hierdoor was de evaluatiepraktijk gedeeltelijk valide. Veelal waren de evaluatiemomenten vrij klassiek opgevat en niet gebaseerd op duidelijke criteria.

Bij de opvolging is de evaluatie meer afgestemd op het leerplanconcept. De evaluatie geeft een beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. De evaluatie is niet altijd transparant doordat evaluatiecriteria ontbreken. De leraren stimuleren zelfevaluatie bij hun leerlingen om zodoende hun leerproces bij te sturen en hun betrokkenheid te verhogen.

3.2 Hout in bso tweede graad in de studierichting Hout en in bso derde graad in de studierichting Houtbewerking (leerplannen D/2006/0279/054 en D/2012/7841/061)

Voldoet

De leerplanrealisatie is voldoende. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

Bij de vorige doorlichting van 19-03-2012 tot en met 23-03-2012 werden inhoudelijk diverse hiaten vastgesteld. De leerplandoelstellingen van dit specifiek gedeelte werden in onvoldoende mate gerealiseerd. De aanleiding voor dit advies gunstig beperkt in de tijd was voornamelijk de gebrekkige veiligheidsvoorzieningen aan tal van machines die de realisatie van bepaalde doelstellingen sterk belemmerde of onmogelijk maken.

De leerplanstudie gebeurde te oppervlakkig en vertaalde zich in onevenwichtige jaarplannen die innovatie en volledigheid missen. De graduele aanpak die bij bepaalde doelen vereist werd, was soms moeilijk te achterhalen. De integratie van de doelen werd in de meeste jaarplannen te beperkt bewaakt, zodat de samenhang van kennis, vaardigheden, attitudes en inzichten gehypothecerd werd. Niettegenstaande er projecten waren die met diepgang onderwezen werden, vertoonde de programmatie hiaten. Zo waren de extra opdrachten, voorgesteld door het schoolbeleid, niet altijd ontwikkeld in functie van de leerplandoelstellingen of werden ze aan een verkeerde klasgroep toegewezen. Er kon nauwelijks worden aangetoond welke competenties iedere leerling had bereikt. In de tweede graad werd het ontwikkelen van de handvaardigheid als

een belangrijk uitgangspunt gesteld. Een aantal projecten werden 'op schaal' gerealiseerd waardoor de leerlingen een verkeerde beeldvorming van de gangbare maatverhoudingen van houtconstructies kregen.

Over de beide graden heen ging de meeste aandacht naar het construeren van massief meubilair of plaatmaterialen interieurelementen, waarvan de leerplandoelstellingen doorgaans op een zinvolle wijze werden bereikt. Door dit overaanbod werden de basiscompetenties van hedendaagse volwaardige schrijnwerkuitvoeringen, opgenomen in 'het kader' van het leerplan van de derde graad, niet volledig bereikt. Slechts een heel beperkt aantal leerlingen had een houten buitenraam geproduceerd en geplaatst. Een eenvoudige trap werd door een deel van de leerlingen niet gerealiseerd. Het toepassen van afwerkingstechnieken beperkte zich tot enkele manuele bewerkingen.

De opdrachten van de geïntegreerde proeven waren meestal sterk uiteenlopende externe projecten die niet altijd representatief waren voor het profiel van de opleiding.

Tijdens de opvolgingscontrole tonen de praktijkoefeningen aan dat de doelstellingen van beide leerplannen in voldoende mate worden gerealiseerd. In de tweede graad zijn de opdrachten gericht op het aanleren van de basistechnieken. In de praktijkles komen de manuele en de machinale vaardigheden uitgebreid aan bod. De oefeningen zijn afgestemd op het verwachte beheersingsniveau. In de derde graad komen de basiscompetenties van de binnenschrijnwerker, buitenschrijnwerker, meubelmaker en daktimmerman voldoende aan bod. De buitenschrijnwerk oefeningen en dakconstructies zijn uitgewerkt in functie van laagenergie- of passiefprojecten.

De leerplanrealisatie in de derde graad is echter nog onvoldoende afgestemd op het geïntegreerd concept. De basismechanismen worden in beide graden nog te theoretisch benaderd en zijn weinig gelinkt aan elementair machinegebruik. De leerstofdelen in de cursus mechanica moeten tussen de tweede en de derde graad nog beter bewaakt worden. Zo komen een aantal leerinhouden en oefeningen in de derde graad terug.

De geïntegreerde proef wordt kwaliteitsvol voorbereid en uitgevoerd. Ze is representatief voor de opleiding en sluit in voldoende mate aan bij de leerplandoelstellingen.

Uitrusting
*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De infrastructuur voldeed zowel bouwtechnisch als qua ruimte met een goede behuizing tijdens de doorlichting, doch een groot deel van de conventionele machines was verouderd en onvoldoende beveiligd. De afscherming van bewegende delen en draaiende snijgereedschappen was bij meerdere machines ontoereikend. Van een paar machines waren de aangebrachte beveiligingen in slechte staat of moeilijk instelbaar. Sommige machineonderdelen vroegen een dringende revisie en er was nood aan een periodiek onderhoudsprogramma van het machinepark. Alle doelstellingen die kaderden binnen het veilig organiseren van de werkomgeving en het veilig instellen en bedienen van de machines konden nauwelijks of niet behaald worden. De interne organisatie van de montagewerkplaatsen miste een ordelijke structuur. Hoewel de afdeling beschikte over een grote opslagruimte, bevatte ieder atelier opslagplaatsen die het makkelijk, veilig en kwaliteitsvol werken verhinderden. Eveneens waren de loopzones in de machinezalen niet afgebakend. Voor de tweede graad was het

niet mogelijk om de eerste machinale bewerkingen aan te leren in een aparte stillere omgeving. Het ontbreken van dit pedagogisch comfort maakte het voor de leraar moeilijk om deze praktische vaardigheden aan te leren en dit bracht het geconcentreerd luisteren van de leerlingen in het gedrang.

Bij de opvolging beschikt de school over voldoende leermiddelen en aangepaste uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren. De school heeft in beide houtateliers een aantal machines vernieuwd. De basisveiligheden aan de machines en de veiligheidsinstructiekaarten zijn ter beschikking. De loopzones in de machinezaal zijn afgebakend. De school beschikt over ruime werkplaatsen met de nodige materialen en gereedschappen om het werk kwaliteitsvol uit te voeren. De klaslokalen en werkplaatsen werden opgeruimd en opnieuw heringericht.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

Bij de vorige doorlichting was de evaluatiepraktijk slechts gedeeltelijk valide omdat de bereikte leerplandoelstellingen maar in een bepaalde mate werden gecheckt. De school opteerde vanaf dat schooljaar voor permanente evaluatie. Deze methodiek zat duidelijk nog in een aanvangsfase. De cijfertotalen tussen attitudes en realisaties varieerden en waren niet in verhouding tot het volume doelen (respectievelijk vanaf 70/30 %). Veelal waren de evaluatiemomenten niet gebaseerd op duidelijke criteria.

Bij de opvolging is de evaluatie meer afgestemd op het leerplanconcept. De evaluatie geeft een beeld van de bereikte leerplandoelstellingen door elke leerling. De evaluatie is niet altijd transparant doordat evaluatiecriteria ontbreken. De leraren stimuleren zelfevaluatie bij hun leerlingen om zodoende hun leerproces bij te sturen en hun betrokkenheid te verhogen.

4 ADVIES EN REGELING VOOR VERVOLG

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning van tekort(en) zoals vermeld in punt 2 van dit verslag:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Marie-Rose VAN NOOTEN de inspecteur-verslaggever	Hilde VAN DE VLIET de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	